

REFERAT IN - Innarluutillit pillugit Siunnersuisooqatigiit d. 22-08-2024

Mødedato Torsdag d. 22. august 2024 kl. 15:00

Mødested Suliffeqarnermut Isumaginninnermullu Ataatsimiititap ataatsimiittarfia
Imaneq 34, 2 sal

Indholdsfortegnelse

Imaqarniliaq.....	3
-------------------	---

Punkt .: Imaqarniliaq

Imaqarniliaq

Inuit innarluutillit pillugit Siunnersuisooqatigiit ataatsimiinnerannit

Ataatsimiinneq sisamangorneq aggustip 22-anni 2024 nal. 15:00 ingerlanneqassaaq.

*Suliffeqarnermut Isumaginninnermullu Ataatsimiititap ataatsimiittarfia
Imaneq 34, 2 sal*

Ilaasortat

Karin Pedersen Thorsen (Siulittaasoq)	Inooqammi siulersuisunut ilaasortaq
Arnajaaq Lyngø (Siulittaasup tullia)	Ilinniartitsisoq siunnersuisartoq aamma immikkut ittumik atuartitsinermi ilinniartitsisoq
Lisa Nielsen	Kalaallit Nunaanni Tusilartut Kattuffiat KTK-mi siulittaasoq
Nina Møller	Sugisami siulersuisut siulittaasuat
Inge Olsvig Brandt	Kommunalbestyrelsimi ilaasortaq
Mathias Knude Brusgaard	Inunnut innarluutilinnut tarnimikkullu nappaatilinnut Immikkoortortaqarfimmi fagcheffi
Riikki Grønvold	Atuarfinnut immikkoortortami fagcheffi
Vivi Christiansen	Innersuussisarfimmi Suleqatigiinnut aqutsisoq

Taaseqataasinnaanatik ataatsimeeqataasartut

Naja Anelouise Heilmann	Inuit innarluutillit pillugit Siunnersuisooqatigiinni allatsi
Cecile Jeremiassen	Nuummi Inuusuttunut Sullissivimmi fagcheffi

Peqataasinnaanatik nalunaartut: Mathias Knude Brusgaard, Inge Olsvig Brandt, Lisa Nielsen

Suliap id: EMN-2021-11568

Imarisai

1.	Oqaluuserisassat akuerineqarneri.....	3
2.	Ilisimatitsissutit.....	3
2.1	Meeqqat atuarfiannik naammassinninnerup kingorna tapersorsorneqarnissamut periarfissat.....	3
2.2	Immikkut atuartinneqartuni suliffimmik sungiusarnermik ingerlatsinerup ukkatarineqarnera.....	5
2.3	Ikorfartortit meeqqanut inuusuttunullu 0-18-inik ukiulinnut	7
3.	Aaliangiiffisassat	9
3.1	Ataatsimiititamik ukiumoortumik ataatsimeeqateqarnissamut piareersarneq.....	9
4.	Taasariaqartut allat.....	10

1. Oqaluuserisassat akuerineqarneri

Akuerineqarpoq.

2. Ilisimatitsissutit

2.1 Meeqqat atuarfiannik naammassinninnerup kingorna tapersorsorneqarnissamut periarfissat.

Inuit Innarluutillit pillugit Siunnersuisoqatigiit ukiumoortumik Suliffeqarnermut Isumaginninnermullu Ataatsimiititamik ataatsimeeqatigiinneranni marsip 22-anni 2024 inuit innarluutillit pillugit siunnersuisoqatigiinni siulittaasup tulliaata taasariaqartut allani erseqqissaatigivaa, inuusuttut meeqqat atuarfiannik naammassinninnerup kingorna unammilligassaat, suliffeqarnatillu suliassaarneq ajoramik. Aamma ataatsimiititamut aperivoq, inuusuttunut suliffeqanngitsunut suliassaqanngitsunullu 18-nik ukioqalernissaata tungaanut qanoq pilersaarusiornersut. Suliffeqarnermut Isumaginninnermullu Pisortap oqaatigaa qulequtaq oqaluuserisassamiinngitsoq, taamaattumik akissuteqarnissaminut piareersimanngilaq. Pisortap ilanngullugu oqaatigaa, apeqqutip sularineqarnissaa pillugu immikkoortortaqaqarfirmut susassaqaartumut ingerlateqqinneqarumaartoq. Ingerlariaqqinnertut Suliffissarsiuussisarfirmi fagcheffi Bea M. Lennert massakut tamatuma sularineqarneranik saqqummiissaaq.

Ilanngussat

1. Inuit innarluutillit pillugit siunnersuisoqatigiinnut saqqummiussineq

Inuit innarluutillit pillugit siunnersuisoqatigiit 22. aggutsi 2024-mi ataatsimiinnerannit imaqarniliaq:

Suliffeqarnermut suliassaqaqarfirmi fagchefimit paasititsisoqarnera malillugu inuusuttut 18-it inorlugit ukiullit meeqqat atuarfianni naammassereernermi kingorna suliffeqanngitsut imaluunniit ilinniagaqanngitsut taakkuupput Naalakkersuisunit iluarsiiviginiarneqartut. Inuusuttut pineqartut 18-iliinissaata tungaanut meeqqat atuarfiannit akisussaaffigineqassasut kingornalu Majoriamut ingerlaqqissasut qulakkearniarneqarpoq. Inuit immikkut ittumik pisariaqartitsisut qanoq neqeroorfigineqassasuttaaq suliamik ingerlatsisoqarpoq.

Suliffeqarnermut suliassaqaqarfirmi fagchefimit paasititsiissutigineqarportaaq angajoqqaat 30-t inorlugit ukiullit maanna meeqqatik pillugit aqutissiuunneqarnissaminut pisariaqartitsinermikkut Majoriamut toqqaannartumik attaveqarnissaat periarfissaalersoq. Angajoqqaanik aqutissiuussinermut suliassaq ungasinngitsukkunni Suliffeqarnermut Naalakkersuisoqarfirmut suliakkiutigineqarpoq. Taamaaliornikkut Majoriamit angajoqqaajusut suleqatigalugit inuusuttunik eqqortumik ingerlariaqqinnissaat eqqarsaatigalugit aqutissiuussisoqarsinnaanngorpoq.

Suliffeqarnermut suliassaqaqarfirmi fagchefimit Kommuneqarfik Sermersuup takorluugaa saqqummiunneqarpoq, ilaatigut najugaqarfigissallugu suliffeqarfigissallugulu pilerinartuusoq pillugu takorluugaaq, aamma innuttaasut kikkulluunniit qanorluunniit piginnaasaqartut suliffeqarnissaat ilinniagaqarnissaalluunniit periarfissaassasoq, kiisalu suliffeqarfinni sulisut pisariaqartitatik pigissagaat.

Suliffeqarnermut suliassaqaqarfirmi fagchefimit qulequttat saqqummiunneqartut tassaapput:

1. Suliffeqarnermut politikki, ilaatigut politikikkut pingaartinneqartut sisamaasut ilanngullugit:
 - Piginnaanngorsaaqqinneq piginnaasanillu ineriartortitsineq
 - Suliffissaqartitsineq periarfissaqarluartoq
 - Inuusuttut suliffissaaleqisut

- Sulisartut avataaneersut

Suliffeqarnermut politikki: Innuttaasunut immikkut pisariaqartitsisunut ilungersunartorsiortunullu eqaatsumik suliffinnik periarfissaqalernissaat pisariaqartinneqartoq eqqartorneqarpoq. Tamatuma saniatigut sulisut piginnaasaannik ataavartumik siuarsaanissap suliffeqarfanni ilanngunneqarnissaata pingaaruteqassusaa erseqqissaatigineqarpoq.

2. Suliffeqarnermut immikkoortumut pilersaarut politikikkut pingaarnersiugartalik imaattoq:
 - Innuttaasunut immikkut unammilligassalinnut pisariaqartitsisunullu eqaatsumik suliffissaqartitsineq
 - Sulisut piginnaasaannik ataavartumik piginnaangorsaanermik ineriartortitsineq suliffeqarfanni ilaatinneqarluni
 - Suliassa qarfiit assigiinngitsut suleqatigiinnerannik, inuussutissarsiortunik, ilinniarfinnik il.il. oqaloqatigiinnerit patajaallisarlugit
 - Suliffinnut pitsaasumik isernissamut ikorfartuinerit

Suliffeqarnermut immikkoortumut pilersaarut 2023 - 2028: Pilersaarut atorlugu immikkoortut assigiinngitsut akornanni suleqatigiilluarnernulernissaq anguniarneqarpoq, matumani inuussutissarsiuteqartut aamma ilinniarfeqarfiit ilanngullugit, ilaatigut suliffeqarfanniit innuttaasuniillu pisariaqartinneqartut suliffeqarnermut suliassa qarfimmi inissaqartinneqarnissaat qulakkeerniarlugit.

3. Majoriami maannakkut suliniutigineqartut, imarisai tassaapput:
 - Suliassa qarfinni pingaarnarpaani amerlasuuni ukkatarineqarfinnut pingaarnernut ukiullu ingerlanerani angusanut naapertuuttuni aqqqissuussineq.
 - Innuttaasoq suleqatigalugu sullissinerup ataavartumik inerisarneqarnissaa.
 - Siusinaartumik pensioneqartunut suliani qulaajaanermut ataatillugu suliat ingerlanneqarnerisa siuarsaavigineqarnissaat.
 - Atuartitseriaatsip innuttaasut pisariaqartitaannut naleqqussarneqarsimasup nutaap suliarineqarnissaa
 - Nunaqarfanni piginnaangorsaaqqiineq aqqutissiuussinerlu

Majoriami suliniutit: Majoriamut sukumiisumik suliniutit saqqummiunneqarput, ilaatigut nutaamik atuartitseriaaseqarnek innuttaasup pisariaqartitaanut naleqqussarsimasup suliarineqarneranik imaqartoq, pingaartumik nunaqarfanni. Inuusuttunuttaaq aqqutissiuunneqarnissamut siunnersorneqarnissamulluunniit ujartuinnngitsunut siunnerfilimmik suliniuteqarnissaq pingaartinneqarpoq.

4. Majoriami 2024-mi suliniutigisassatut naatsorsuutigineqartut tassaapput:
 - Sullissinerup suliamik ingerlatsinertaata nangittumik inerisarneqarnissaa innuttaasunillu kiffartuussinerup nukittorsaavigineqarnissaa.
 - Atuartitseriaatsip nutaap nangittumik inerisarneqarnera atuutilersinneqarnissaalu.
 - Nunaqarfanni piginnaangorsaaqqiineq aqqutissiuussinerlu
 - Kommunimi tunisassiornermik ilinniarfimmik pilersitsineq
 - Inuusuttunik saaffiginninneq ajortunik ujartuilluni aqqutissiuussineq aallarteqqinneqassaaq.

2024-mut suliniutigineqalersussat: Innuttaasut suleqatigalugit kiffartuussinerup sullissinerullu pitsanngorsaaavigineqarnissaa pilersaarutigineqarpoq. Tamatuma saniatigut kommunimi inuusuttut suliffeqarnermi pitsaanerusunik periarfissaqalernissaat anguniarlugu tunisassiornermik ilinniarfimmik pilersitsinissaq anguniarneqarpoq.

Innuttaasunut aamma immikkut pisariaqartitsisunut piginnaangorsaaneramik siunnerfilimillu suliniuteqarnissaq qitiutillugu suliffeqarnermi inissaqartitsinissaq pillugu kommunimi anguniarneqartoq saqqummiinermi erseqqissaatigineqarpoq.

Najukkami sulisunik amigaateqarneq

Inuit innarluutilli pillugit siunnersuisoqatigiinni ilaasortaq, Nina Møller, nunanit allanit sulisoqarnissamik pisariaqartitsineq pillugu oqaaseqarpoq erseqqissaatigalugulu imaanngitsoq Danmarkimiit sulisussarsiortoqartariaqartoq, kangianiillu sulisussarsiortoqarsinnaasoq. Island Nunatsinnisut ajornartorsiuteqartoq assersuusiaralugu erseqqissaassuteqarpoq, ilaatigut najukkami sulisussanik amigaateqartarmata. Islandimi kangianiit sulisussanik pissarsiortortoqartarpoq, taakkulu højskolernissamut neqeroorfigineqartarput oqaatsit pillugit atuarnermik ingerlatsisarlutik, islandimiut oqaasii sukumiisumik ilinniarlugit. Oqaatsinik ilinniagaqareernerme kingorna utoqqarnik paaqqutarinniffimmi imaluunniit meeqqerivimmi sulilersarput, aamma aalajaatsuunertik takuttarput, peqatigitillugu islandimusut ilikkalertornertik. Assersuutigalugu isumaginninnermi aamma peqqinnissami assistentimik imaluunniit peqqissaasumik pissarsiornissaq eqqartorneqartillugu, ilinniagartik islandimiut atuarfinni nangissavaat islandimusullu atuartitaanertik ingerlatiinnarlugu. Islandimi napparsimmavinni assersuutigalugu takuneqartartut ilagaat, sulisorpassuit kangiamiunit kingoqqisuusut ajoqusersimasunut immikkoortortaqaqfimmi sulisuusut islandimiutullu oqalussinnaasut. Tamatuma takutiinnarpaa atorfinitsitsonissamut ilinniagaqartitsinissamullu tunngatillugu nutaamik eqqarsalertoqartariaqartoq. Taamaattumik taanna isumaqarpoq inuit innarluutillit aamma immikkut pisariaqartitsisut suliffeqarnermi pisariaqartinneqarput, taakkuummatami sulisinnaassuseqartut ullullu ilaani sulisinnaagunik sulilersinniarneqassanngillat. Taamaattumik siunnersuutigineqarpoq kangianiit sulisussanik atorfinitsitiniarneq iluarsissutaasinnaasoq pitsaasuusoq ilaatigut meeqqerivinni aamma utoqqarnik paaqqutarinniffinni kiisalu atorfinni assigisaanni.

Inuit innarluutillit pillugit siunnersuisoqatigiinni ilaasortaq, Arnajaaq Lyngge, isumaqataavoq eqqaallugulu nammineq aamma Islandimiissimalluni. Oqaluttuarpoq Islandimut tikikkami najugaqartussatut nalunaarsorsimalerami islandimusut ilinnialernissaminut erngerumik neqeroorfigineqarsimalluni. Inuit kikkulluunniit Islandimut pisut islandimusut ilinniarnissaminut neqeroorfigineqartarput. Periarfissamut assingusumik Nunatsinni eqqunneqartuuppat, kalaallisut oqaatsitigut pisuunnguallassagaluarput.

Eqqaavaattaq innuttaasut innarluutillit imaluunniit inuit immikkut pisariaqartitsisut autismeqartuusullu kalaallisuinnaq oqaaseqartuunngitsut - amerlasuut tuluttut imaluunniit qallunaatut oqaaseqartuupputtaq. Meeqqat atuarianni amerlasoorpassuupput tuluit oqaasiinik oqaluttut taamaattumik sulisinnaasut avataaneersut tikilluaqqusaapput, aamma ikorfartortitit sulisinnaakutsoorput.

2.2 Immikkut atuartinneqartuni suliffimmik sungiusarnermik ingerlatsinerup ukkatarineqarnera.

Inuit Innarluutillit pillugit Siunnersuisoqatigiit Suliffeqarnermut Isumaginninnermullu Ataatsimiititamik marsip 22-ani 2024-mi ukiumoortumik ataatsimeeqateqarnerani Inuit Innarluutillit pillugit Siunnersuisoqatigiinni siulittaasup tulliata "immikkut taasariaqartuni" paasissutissiisutigaa, immikkut atuartinneqartut 9. aamma 10. klassit suliffimmik sungiusarnerat malittarisassat atuuttut naapertorlugit qaammatit marluk sinnerlugit sivilissuseqarnissaanik periarfissaqartoq.

Siulittaasup tulliata oqaatigaa, ilinniartitsisut siunnersuisullu tamarmik periarfissamik tamatumingaa eqqumaffiginninneq ajortut siunnersuutigalugulu suliffimmik sungiusarnermik ingerlatsinnaanerumut periarfissaq eqqumaffigineqarnerulissasoq aamma suliffimmik misiliisarnermut tunngasunik attaveqatigiinneq pitsanngorsarneqassasoq.

Suliffeqarnermut Isumaginninnermullu Pisortap oqaatigaa qulequtaq oqaluuserisassaniingitsoq taamaattumik akissutissamik piareersarsimangilaq. Erseqqissaatigivaa, oqaluuserisaaq annertunerusumik suliarineqarnissaa pillugu immikkoortortaqaarfimmut susassaqaartumut ingerlateqqinneqarumaartoq.

Ingerlariaqqinnertut atuarfeqarnermut fagcheffi Riikki Grønvold saqqummiissaaq suliffimmik sungiusarnerit ingerlanneqartarnerisa massakut suliarineqarnerat pillugu.

Inuit innarluutillit pillugit siunnersuisoqatigiit 22. agusti 2024-mi ataatsimiinnerannit imaqarniliaq:

Atuarfeqarnermut immikkoortortami fagchefimit paasissutissiissutigineqarpoq immikkut atuartitat suliffimmik misiliisimasut erseqqissaatigalugulu Meeqqat atuarianni immikkut atuartitsisarneq aamma allamik immikkut ittumik perorsaanikkut ikiorsiisarneq pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 21, 8. decembari 2017-imeersumi § 2, imm. 3 kommunip atuarii pingaartitarineqalersimasoq, maanna atuartut soraarummeernissamut pinngitsoortinniarneqartut amerlammata. Soraarummeernissamut pinngitsoortinneqarnissamut qinnuteqaarnermut suna peqquataasarnersoq misissorneqartalissasoq atuarfeqarfimmiit kissaatigineqarpoq.

§ 2. Immikkut atuartitsisarnikkut aamma allamik immikkut ittumik perorsaanikkut ikiorsiisarnikkut siunertaavoq:

1. meeqqat atuariata siunertaa tunngaviilu naapertorlugit atuartup ineriartornerata ilikkariartorneratalu siuarsarneqarnissaa,
2. atuartup nalinginnaasumik atuartitsinermut peqataasinnaaneranut periarfissai sapinngisamik pitsaanerpaat, atuartup pisariaqaartitaanut iluaqutaasut pilersissallugit, aamma
3. atuartup atuarfimmiit inuiaqatigiinnut, ilinniakkamut inuussutissarsiornermullu sammisamulluunniit allamut ikaarsaarnissaa tapersersussallugu.

Atuarfeqarnermut immikkoortortaqaarfimmi fagchefimit paasissutissiissutigineqarpoq atuartut angajullit Atuarfik pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 15, 3. decembari 2012-imeersumi § 13, imm. 3 naapertorlugu aqutissiunneqartartut. Aamma atuartut angajullit ilinniakkamik inuussutissarsiutissamillu toqqaanissaannut aqutissiunneqassasut. Aalajangersagaq imatut isumaqarpoq:

- Aqutissiuussineq atuartut ataasiakkaat ilinniarnissamut suliffeqalernissamullu periarfissaat erseqqissut aallaavigalugit pissasoq.
- Atuartut namminneq kissaataat soqutigisaallu aqutissiuussinermi pingaartinneqassasut.

Atuartut angajullit atuarfimmi aqutissiuusiat imaluunniit immikkut atuartitsinermi klasselærieriat suleqatigalugu aqutissiuussineq pissasoq. Naliliinissamut skabeloni atuartut angajullit suliffimmik misiliinissamut peqataanissaat periarfissiniarlugit atuartut ikorfartorniarlugit suliarineqarpoq. Skabeloni atuarfimmi aqutissiuussisunut saqqummiunneqareernikuuvoq taamaattumik aqutissiuussinermi atorsinnaavaat.

Atuarfeqarnermut immikkoortortaqaarfimmi fagchefimit ilisimatitsissutigineqarpoq suliffimmik misiliinissaaq eqqarsaatigalugu immikkut atuartitat periarfissaqaartut, immikkoortut makku pillugit:

- Immikkut atuartinneqartuni 8. - 10. klassini atuartut suliffeqarfiit suleqatigalugit pisariaqaartitsinertik naapertorlugu suliffimmi misiliisinnaapput.
- Atuartut ilaat ukiup ingerlanerani arlaleriarlutik suliffimmi misiliisinnaapput.
- Atuartut ilaat ikorfartorti peqatigalugu suliffimmi misiliisinnaapput
- Atuartut ilaat piffissami aalajangersimasumi ullormut tiimialuit atuarfimmiisinnaapput, piffissallu sinnerani suliffimmi misiliinermik ingerlataqarlutik.

Atuarfeqarnermut immikkoortortaqaarfimmi fagchefimit paasissutissiissutigineqarpoq Atuarfik pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 15, 3. decembari 2012-imeersoq naapertorlugu inatsisitigut piumasaaqaataasooq tassaasoq immikkut atuartitanut aqutissiuussisut immikkut ittumik ilinniartitsisutut ilinniagaqarsimasuussasut. Ajoraluartumik ilinniartitaaneq pineqartoq Nunatsinni periarfissaanngilaq, taamaattumik atuartunik immikkut ittumik pisariaqartitsisunik atuartitsinissamut immikkut ilinniartitsisutut piukkunnaateqarluni inatsimmi piumasaaqaataasup eqquutsinnissaa ajornakusoorpoq. § 35, imm. 5. Immikkut ittumik atuartitsinermi ilinniartitsisut immikkut atuartitsinermik ilinniagaqarsimasut imaluunniit allatut iliorlutik pisariaqartunik piginnaasaqalersimasut atuartitsisassapput.

Suliffimmik misiliinermut atatillugu piareersaatissat pillugit Atuarfeqarnermut immikkoortortaqaarfimmi fagchefimit ilisimatitsissutigineqarput, immikkoortut makku pillugit:

- Atuartup atuarfimmi aqutissiuussisoq aamma immikkut atuartitanut aqutissiuussisoq atuartup soqutigisai periarfissaalu pillugit oqaloqatigiinnissamut suliffimmik misiliinissaaq sioqqullugu naapissagai.
- Atuartoq ajornangippat ikorfartorti imaluunniit angajoqqaat peqatigalugit suliffeqarfimmullu tunniunneqartussanik misiliinissaanut qinnuteqaasiorneqassaaq cv-liorneqarlunilu.
- Atuartut ilaat suliffik misiliiffissaaq ataaseq arlaleriarlutik sungiusarfigisinnaavaat, sulilluni inuuneq sungiusarfigalugu.

Suliffimmik misileraavissanik amerlanernik pilersitsinissaaq anguniarlugu CSR Greenland suleqatigineqartoq Atuarfeqarnermut immikkoortortami fagchefimit ilisimatitsissutigineqarpoq. Tamatumunnga atatillugu suliffimmik misiliiviusut atuartunut immikkut pisariaqartitsisunut qanoq akuutitsinerusinnaanersut pillugit eqqartuisoqarpoq. Tamatuma saniatigut suliffeqarfiit nakkutiginninnermik isumaginnittartussat qulequtaralugit septembarimi ataatsimiinnissamut CSR Greenland ataatsimiigiaqqusinikuuvoq.

Suliffeqarfik Pisiffik sulisunik immikkut ittumik pisariaqartitsisunik atorfinitsitsisarneq pikkoriffigigaat tusaamaneqartoq pillugu misissuiffigineqartariaqartoq Inuit innarluutillit pillugit siunnersuisoqatigiinni siulittaasumit erseqqissaatigineqarpoq. Suliffeqarfinnik allanik suliffeqarfittut akuutitsinerusutut inissikkusuttunik paasisat avitseqatigiissutigineqarniassammata taakku periusaat misissuiffigeqqissaagassat nalituujusinnaapput.

Inuit innarluutillit pillugit siunnersuisoqatigiinni ilaasorta, Nina Møller, Pisiffimmi suliffimi saniatigut sulisarnermi misilittakkani saqqummiuppai. Inuusuttut immikkut ittumik pisariaqartitsisut sulisutulli allatut naligalugit pineqartartut nammineerluni maluginiarsimavaa. Tamatuma saniatigut inuusuttut arlallit aqutsisutut akisussaaffilersorneqartarput, taamaammat taakku akornanni paasinninneruneeq ataatsimoornerunerlu pilersinneqartarluni.

2.3 Ikorfartortit meeqqanut inuusuttunullu 0-18-inik ukiulinnut

Inuit Innarluutillit pillugit Siunnersuisoqatigiit Suliffeqarnermut Isumaginninnermullu Ataatsimiititamik marsip 22-ani 2024-mi ukiumoortumik ataatsimeeqateqarnerani Inuit Innarluutillit pillugit Siunnersuisoqatigiit innersuussutigaat, ikorfartortit meeqqanik inuusuttunillu sullissisartut sulissutigineqassasut aalajaanneruneeq piginnaasallu piukkunnassuserlu qitiutillugit.

Siunnersuisoqatigiinnit aammattaaq ikorfartortit akissarsiaasa appasinnerat sulinermilu atugassarititaasut ernumanarnerat pillugit uparuaatigineqarput, naapertuilluartumik akilernerqarnissaat naleqquttumillu atugassaqartinneqarnissaannut tamakku eqqumaffigineqartariaqarmata. Tamannami piukkunnaatilinnut orniginarsaanissamut sulisorinninniinnarnissamullu aalajangiisusaaq.

Inuit Innarluutillit pillugit Siunnersuisoqatigiit kaammattuutigaat, kommunip tungaaniit paasissutissiisarnermi atorfinitsitsisarnermilu periutsini ammanerunissaq, tassunga ilaallutik sulisussarsiornermi allagarsiisarnerni nalinginnaasuni, atortussanik atornerqariaannaasunik erseqqissaalluarnerunissaq aamma sukumiisunik piumasagaatinik erseqqissunik peqarnissaq. Taakku immikkoortut ikorfartortit pitsaanerpaamik meeqqanik inuusuttunillu tapersersuinissaannut systemit isumalluutillu pitsaanerulersinneqarnissaat qanoq pingaaruteqartiginersut takutippaat.

Ingerlariaqqinnertut ilaqutariinnut immikkoortortaqaarfimmi immikkoortortami aqutsisoq Vivi Anne Christiansen suliamik ingerlatsineq pillugu saqqummiissaaq.

Ilanngussat

1. Ikorfartorteqarneq

Inuit innarluutillit pillugit siunnersuisoqatigiit 22. agusti 2024-mi ataatsimiinnerannit imaqarniliaq:

Meeqqanut inuusuttunullu ukioqanngitsuniit 18-inut ukiulinnut ikorfartorteqartitsisarnermut qinnuteqarneq aamma tunniussisarneq pillugit najoqqutassaq Inuusuttunut Sullissivimmi Nuummiittumi fagchefimit, Cecile Jeremiassenimit, saqqummiunneqarpoq. Inuit innarluutillit pillugit siunnersuisoqatigiinnitaaq iltersuut najoqqutassiamik allaaserisartalik ataatsimiinnissaq sioqqullugu mailikkut nassiunneqartoq tiguneqarpoq.

Ikorfartorteqarnissamut qinnuteqaatit ukiut tamaasa amerleriartartut Inuusuttunut Sullissivimmi Nuummiittumi fagchefimit, Cecile Jeremiassenimit, ilisimatitsissutigineqarpoq, aamma Nuummi taamatut piumasogaqarnera malinnaasinnaajunnaaqqasut. Maannakkorpiaq atorfiit 37-t inuttaqanngillat, ikorfartortitullu atorfiit akuersissutigineqartut 90-it sinnerlugit amerlassuseqartinneqartut.

Inuit innarluutillit pillugit siunnersuisoqatigiinni siulittaasumit, Karin P. Thorsenimit, apeqqutigineqarpoq suna pillugu ikorfartortit soraartarnersut. Sooq atorfimminniit soraartarnersut suna pillugu ajornartorsiutaanersoq qulaajaaqquusivoq, aamma pissutsit atukkat imaluunniit ajornartorsiutit aalajangersimasut pequtaasarnersut.

Inuusuttunut Sullissivimmi Nuummiittumi fagchefip, Cecile Jeremiassen ima akissuteqarpoq, pequtaasinnaasunik peqassasoq:

- Akissarsiat aaqqissugaanerat.
- Meeraq misigissutsitigut ajornartorsiuteqartoq ataasiinnarmik ikorfartorteqartinneqartoq sapaatip akunneranut akunnernik 40-nik sulisartumik (ullormut 8 tiimit) meeraq ataaseq sullitarisarlugu, ikorfartortimut tamanna oqimaatsuusinnaavoq. Ikorfartuisoqatigiinnik pilersitsisoqarnissaa innersuussutigissagaluarpaa tassanilu ulapaarfiusarneq annikillisarniarlugu akisussaasumik agguataarisartumik peqartoqartitsissagaluarpoq.
- Aaqqissuusaanerup ilusilersugaanera pitsaanerpaanngilaq. Ikorfartortit suliniuteqarfimmit atorfinitsinneqartarput, aqutsisutulli akisussaaffik meeqquerivimmiittarpoq imaluunniit atuarfimiittarpoq, taamaammatt ataqatigiissaarineq malitseqartitsinerlu eqqarsaatigalugit ajornakusoortitsisarpoq.
- Ikorfartortit supervisionertinneqarnissaat mus-imillu oqaloqateqarnissaat neqeroortutigineqarsinnaasariaqarpoq.
- Ikorfartortarpaaluit ilinniarsimasuunngillat, tamannalu uippakajaarnermik nassataqartitsisinnaasarpog, pingaartumik meeraq immikkut pisariaqartitsisuuppat, soorlu autismeqartuulluni, ikorfartortillu tamakkununnga tunngasunik paasisimasai killeqarlutik.

- Immikkut atuartitani aqqissuussaaneq pitsaanerpaatut taasassaangilaq. Assersuutigalugu immikkut atuartitani atuartut tallimaasut ikorfartorteqartut tusarsimavaa, tassa imaannerluni klassimi tassani ikorfartortit tallimaallutik ilinniartitsisorlu ataasiulluni. Sulisunik pitsaasumik atorluanaissaq eqqarsaatigalugu taamaanera pissusissamisooruunngilaq.

Inuit innarluutillit pillugit siunnersuisoqatigiinni siulittaasumit eqqaaneqarpoq, ikorfartortit meeqqanik immikkut ittumik pisariaqartitsisunik sullissineranni eqqortunik sakkussaalatsisartut, aamma akissarsiat kisimik ajornartorsiutaaneq ajortut. Eqqaamavaa ataaseq ikorfartortit ilinniagaqarsimasoq, aamma apeqqutigalugu pineqartoq ilinniakkamik ingerlariaqqissimansoq.

Inuusuttunut Sullissivimmi Nuummiittumi fagchefimit, Cecilie Jeremiassenimit, akissutigineqarpoq, ikorfartortit ilinniagaqarnissaq Peqqissaanermik Ilinniarfik aqutigalugu neqerooruteqartoqartartoq inersimasunullu ikorfartortiunerusunut sammitinneqarluni. Isumaginninnermut Ingerlatsiviup inersimasunut suliassaqarfik akisussaaffeqarfigineqarpoq, aamma taakku ikorfartortatigiinnik atuisuupput.

Ataatsimiinnermi isumaqatigiissutigineqarpoq Kommuneqarfik Sermersuumi ikorfartortinut tunngasup aqqissugaanera ataqatigiissarneqarneralu iluarsineqartariaqartoq pisortaqatigiinnut ingerlateqqinneqartariaqartoq – immaqalu ataatsimut qitiusumik ikorfartortatigiinnik pilersitsinikkut.

Inuit innarluutillit pillugit siunnersuisoqatigiinnit siulittaasup tulliata, Arnajaaq Lyngep, eqqaavaa, immikkut atuartitani ilinniartitsisumik ikorfartuisussamik atorfinitsitsinissamut periarfissaqaaqqilertariaqartoq ilaatigut ilinniartitsisoq ikorfartortit ilinniartitsisumit ikiorneqartarluni.

Erseqqissaatigaattaq ikorfartortit ilinniartitaaneq meeqqanut ikorfartorteqarnermut naleqqussarneqartariaqartorta, aamma tamanna qanoq atuutilersinneqarsinnaasoq misissorneqartariaqartoq.

Tamatuma saniatigut ikorfartortit namminneq akissarsiaannut tunngatillugu isumaqatigiissusiortoqartariaqarnera qanoq pingaaruteqartigisoq, taakkumi akissarsiaat appasinnerpaamut inissineqakkajuttarmata. Inuit innarluutillit pillugit siunnersuisoqatigiinni ilaasortap, Nina Møllerip, aamma siulittaasup, Karin Pedersenip erseqqissaatigaat, allannguuteqarnissaq pillugu sulerusuttut siullertut peqatigiiffimmik pilersitsigunik pitsaanerussasoq.

3. Aaliangiiffigisassat

3.1 Ataatsimiitamik ukiumoortumik ataatsimeeqateqarnissamut piareersarneq

Suliffeqarnermut Isumaginninnermullu Ingerlatsivimmiit Inuit Innarluutillit pillugit Siunnersuisoqatigiit ukiumoortumik ataatsimeeqatigiinnissamut aggersaaneq pivoq, tamannalu pissalluni ulloq 22. oktobari 2024 nal. 13:00 – 14:00 kommuneqarfiup allaffiani Kommunalbestyrelsip ataatsimiittarfiani.

Aggersaaneq Inuit Innarluutillit pillugit Siunnersuisoqatigiinnut ileqqoreqqusaq naapertorlugu pivoq, § 6-imi ima allassimavoq:

"Suleqatigiinneq oqaloqatigiinnerlu § 6 Suliffeqarnermut Isumaginninnermullu Ataatsimiititaq Inuit innarluutillit pillugit Siunnersuisoqatigiinnik ukiumoortumik killiffissioqatigiinnissamut ataatsimiigaaqquisassaaq."

Ataatsimiinnissamut tassunga sukumiisumik piareersarnissaq qulakkeerniarlugu Inuit innarluutillit pillugit siunnersuisoqatigiit immikkut ittumik ataatsimeeqatigineqarnissaat pisariaqarpoq. Siunnersuisoqatigiit

aalajangeqquneqarput, ataatsimiinneq taanna qaqugu pisinnaanissaanut, taamaalilluni ilaasortat tamarmik qulequttanik ataatsimiinnermi qaqinneqartussanik piareersarnissamut piffissaqarluarniassammata. Siunnersuisoqatigiit qulequttat ataatsimiititamut qaqikkusutaat allaganngorlugit allatsimut nassiuteqquneqarput, kingusinnerpaamik oktobarip aallaqqaataani 2024.

Inuit innarluutillit pillugit siunnersuisoqatigiit 22. agusti 2024-mi ataatsimiinnerannit imaqarniliaq:

Suliffeqarnermut Isumaginninnermullu Ataatsimiititarlu ataatsimeeqatigiinnissaq 3. decembari 2024-mut nal. 13:00 - 14:00-imut Kommuneqarfiup Allaffiani Kommunalbestyrelsip Ataatsimiittarfiani pisussanngorlugu nuunneqarpoq. Inuit innarluutillit pillugit siunnersuisoqatigiit ataatsimiinnissaat tulliuuttoq pissaaq 17. oktobari 2024.

4. Taasariaqartut allat

Inuit innarluutillit pillugit siunnersuisoqatigiinni ilaasortaq, Lisa Nielsen, kiisalu sinnisua ajoraluartumik ataatsimeeqataasinnaasimangillat, ullormi tassani ussersorluni nutserisussamik periarfissaqartoqarsimangimmat.

Inuit innarluutillit pillugit siunnersuisoqatigiinni siulittaasup tullia, Arnajaraq Lyngé, paasissutissiivoq immikkut ittumik atuartitsinerup iluani ilinniartitsisutut siunnersuisartutut immikkullu atuartitanut ilinniartitsisutut atuukkunnaarsimalluni, taamaattumik taaguutaata allanngortinneqarnissaa kissaatigalugu. Inuit innarluutillit pillugit siunnersuisoqatigiinni allatsip qinnuigaa taaguut nutaaq paasissutissatut mailikkut nassiutissagaa.

